

Werksessie Verkennend onderzoek:

Werkproces, informatie en IV

Regioconferentie Wvggz, najaar 2018

Opzet handreiking verkennend onderzoek

Inhoud

1. Inleiding en context
2. Doel en reikwijdte
3. Actoren en rollen
4. Werkproces
5. Communicatie en informatieproducten
6. IV requirements
7. Verkennend onderzoek in de wet

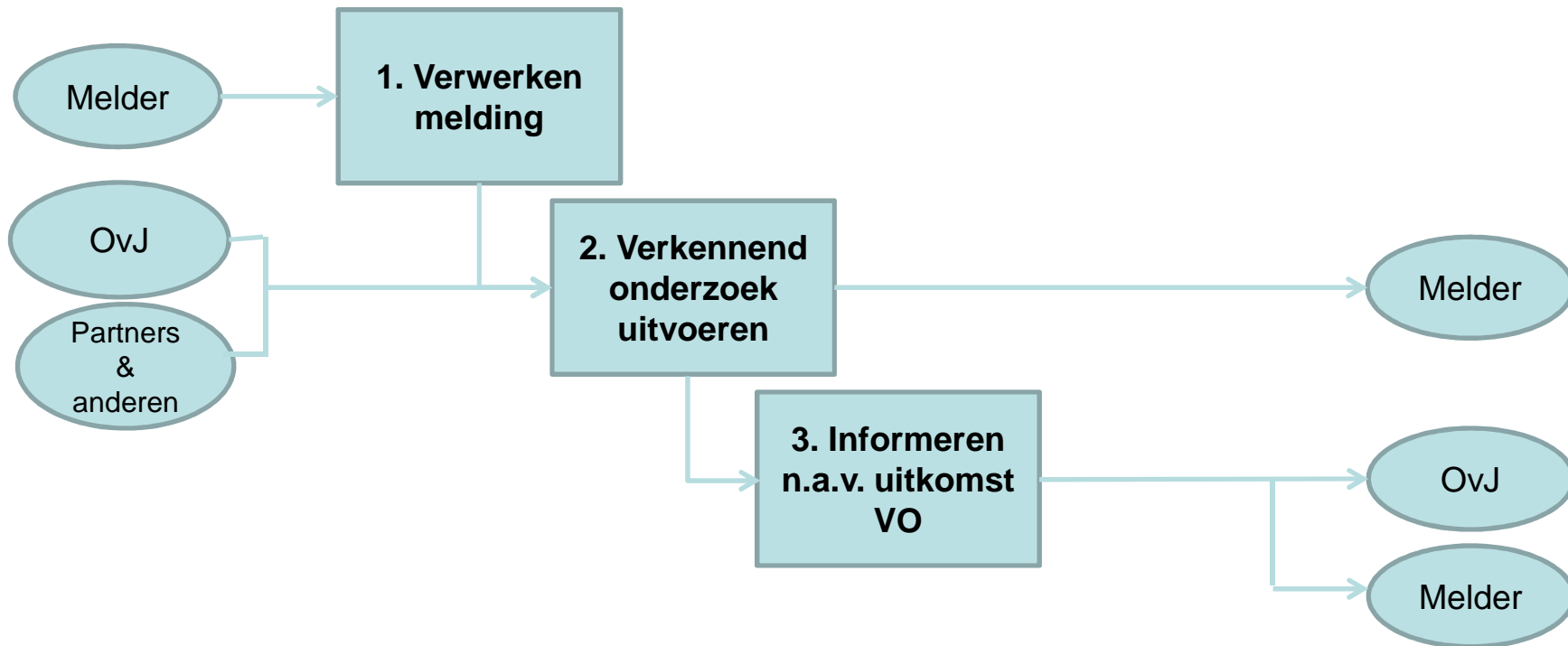
Zwaartepunt

Actoren en rollen

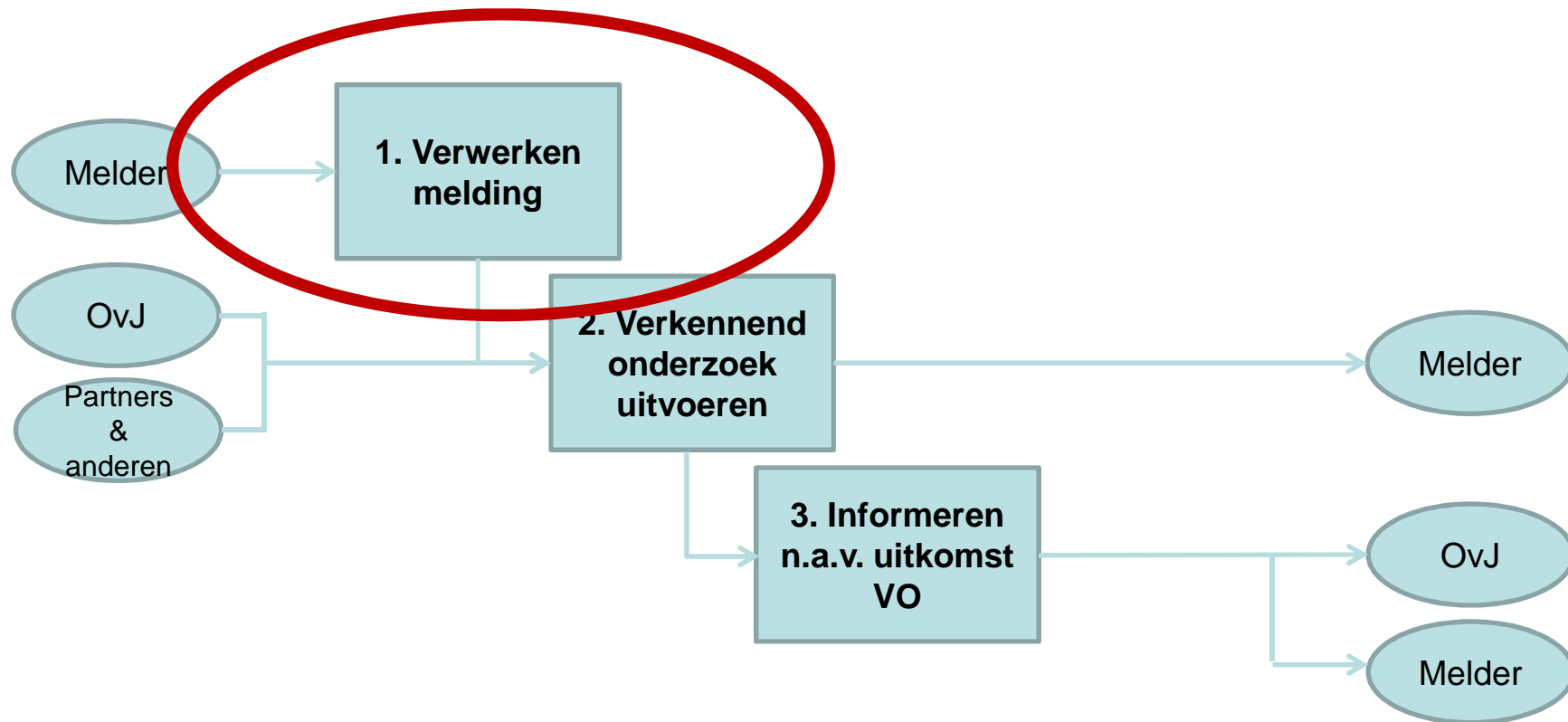
Actor	Rol
Eenieder, bijvoorbeeld burger	<ul style="list-style-type: none"> • Melding doen betreffende personen voor wie de noodzaak tot geestelijke gezondheidszorg zou moeten worden onderzocht. • In beroep gaan tegen niet tijdige indiening van een aanvraag bij de OvJ, mits de melder familie of naaste is.
College van B&W (ex art. 5:1 e.v.)	<ul style="list-style-type: none"> • In behandeling nemen van meldingen. • Het verrichten van onderzoek naar die noodzaak. • Het informeren van degene die een melding heeft gedaan (mits familie of naaste). • Het zo nodig indienen van een aanvraag voor de voorbereiding van een verzoekschrift voor een ZM bij de OvJ.
Officier van Justitie (OvJ)	<ul style="list-style-type: none"> • Besluiten om een verzoekschrift voor een zorgmachtiging voor te bereiden.

NB Beschrijving van de rollen slechts voor zover het de werkwijze rondom het VO betreft. Er zijn meer wegen die naar een zorgmachtiging kunnen leiden!

Hoofdlijn werkproces Verkennend Onderzoek

Hoofdlijn werkproces Verkennend Onderzoek

1. Verwerken melding (0)

Inleiding en situatie:

- Hoe komen meldingen bij gemeente binnen?
  - Er komt een *landelijk nummer*, dat wordt gekoppeld aan gemeenten
  - Via verschillende kanalen: telefonisch, balie en internet
  - Bij verschillende onderdelen, bijvoorbeeld als een ander telefoonnummer wordt gebruikt
- Gemeenten hebben het ontvangen van meldingen divers georganiseerd
- De wet stelt hieraan geen eisen
- *Advies van de werkgroep:*
  - Laat melding vormvrij
  - Ondersteun professional met bijvoorbeeld een standaard vragenlijst
  - Laat de binnenkomst van meldingen aansluiten bij de lokale structuur
  - Laat professionals waar nodig de melder naar het juiste 'loket' verwijzen

1. Verwerken melding (1)

Melding vastleggen

- Datum en tijdstip ontvangst melding
- Gegevens melder (inclusief telefoonnummer om in gesprek te kunnen komen bij melding via internet)
- Gegevens betrokkene
- Welk gedrag van betrokkene is waargenomen?
- Welke zorgen brengt dit met zich mee?
- Wens melder: wat wil hij dat wij met zijn/haar melding doen?

Termijn van 14 dagen voor uitvoeren van VO start bij ontvangst melding.

NB: als niet meteen duidelijk is dat het een melding op grond van de Wvvgz betreft wordt startmoment later gereconstrueerd.

Belangrijk om goed te documenteren!

1. Verwerken melding (2)

Is het *crisis*? Handel dan volgens lokaal crisisprotocol!

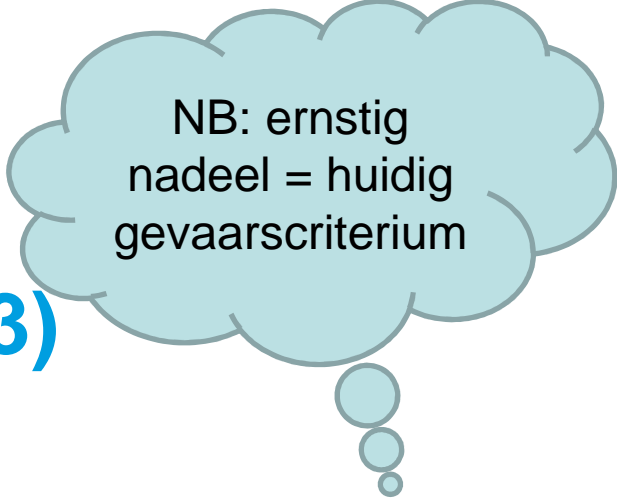
**Is de betrokkene woonachtig of verblijft overwegend in de gemeente?
Check Brp.**

Indien 'Nee': doorleiden naar college waar betrokkene gevestigd is

NB Voor een aantal categorieën betrokkenen kan dit vraagstuk lastig te beantwoorden zijn, bijvoorbeeld voor dak- en thuislozen.

Kun je zelf de melding afhandelen? Doe dat!

NB: ernstig
nadeel = huidig
gevaarscriterium

1. Verwerken melding (3)

Nagaan of de melding de Wvggz betreft

- Is het aannemelijk dat betrokkene met zijn/haar gedrag *ernstig nadeel* veroorzaakt en is dit het gevolg van een psychische stoornis?
- Voor zover uit de informatie van de melder geconcludeerd kan worden

NB Hier zit een 'getrapte werkwijze' achter met duidelijk onderscheid tussen afhandelen van de melding en het VO. Indien het ten tijde van het verwerken van de melding aannemelijk is dat het om een Wvggz melding kan gaan, dan wordt een VO ingesteld. In de werkwijze van het VO wordt stapsgewijs een nadere toets gedaan. Het starten of continueren van bemoeizorg kan parallel oplopen met het verrichten van het VO.

Geen Wvggz?

Zo mogelijk doorzetten naar

- een collega (handhaving, oggz, schulden of VT) of
- extern (corporatie, politie, GGD of wijkteam WMP).

NB Rekening houdend met waar de melding vandaan komt; dus bijvoorbeeld niet 'simpelweg terugzetten' naar wijkteam.

1. Verwerken melding (4)

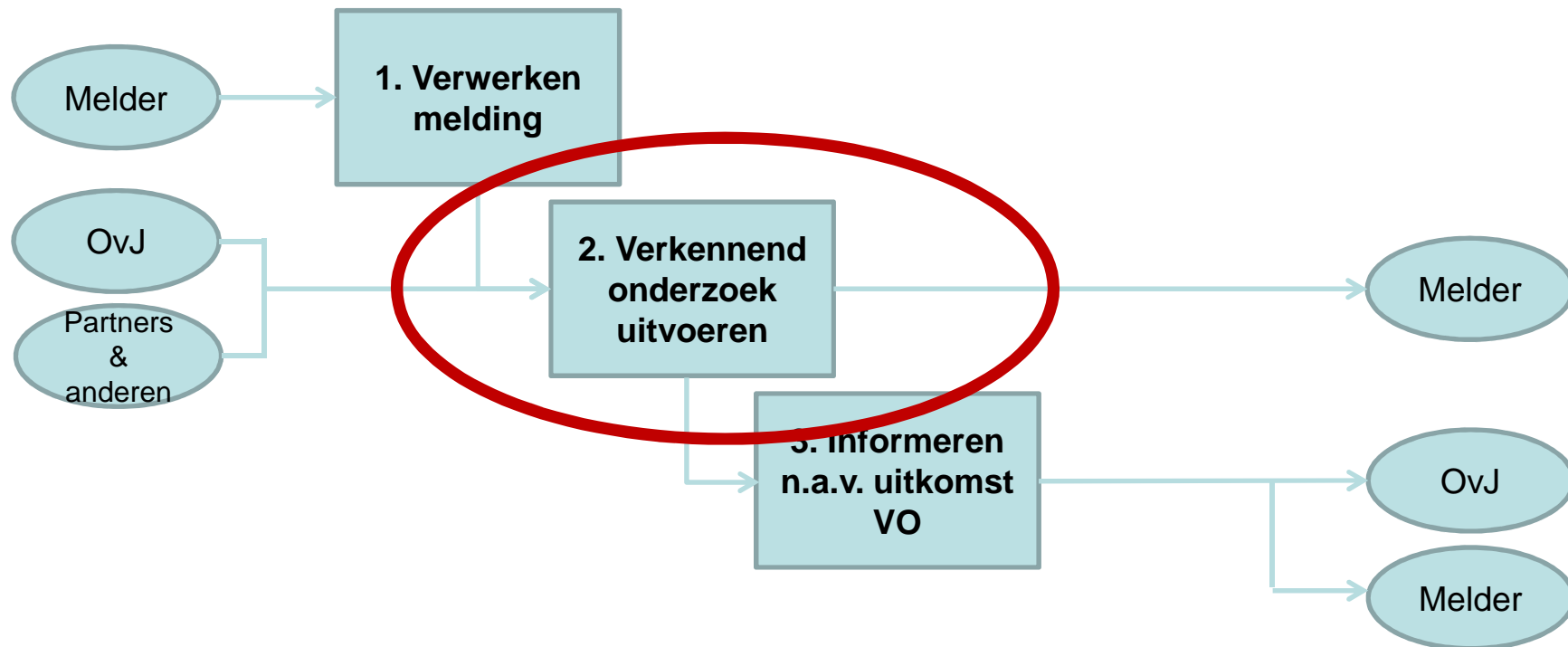
Als melder *anoniem* wil blijven, worden zijn persoonsgegevens of andere gegevens die herleidbaar zijn tot de melder niet in de aanvraag vermeld.

Registreer daarom of de melder anoniem wil blijven, door aanvinken:
ja / nee / onbekend.

NB

- Advies van de werkgroep is om voor burgers een folder over de Wvvgz beschikbaar te maken met daarin ook dit recht.
- De vraag of melder anoniem wil blijven hoeft niet actief gesteld te worden.
- Het anonimiseren gaat verder dan alleen NAW weglaten. Bijvoorbeeld ook niet opnemen: 'De buurman die de melding deed...'

Hoofdlijn werkproces Verkennend Onderzoek

2. Uitgangspunten Verkennend onderzoek

Doel onderzoek: vaststellen van de noodzaak tot geestelijke gezondheidszorg

Uitgangspunten op een rij:

- **Waar mogelijk praktisch en klein houden**
- **In balans met afdoende onderbouwing voor OvJ**
- **Duidelijke scheiding van feiten en visies/meningen**
- **Bronvermelding: eigen waarneming, informatie van derde, etc**
- **Gericht op beschrijven van feitelijke situatie en omstandigheden**
- **Voldoen aan de AVG**
- **Efficiënte werkwijze, mogelijk 'getrapt': naar verwachting zal voor een groot deel van de meldingen duidelijk zijn dat geen sprake is van *ernstig nadeel* voor betrokkene of omgeving**
- **Medische expertise inzetten bij aanvraag richting OvJ**
- **Regels van bemoeizorg zijn van toepassing.**
- **Er komen (vooralsnog) geen aparte grondslagen in een Amvb.**

3. Kernvragen VO

1. Is er vermoedelijk sprake van ernstig nadeel?
  - Te onderbouwen uit feitelijke gedragingen en omstandigheden.
2. Ligt aan het gedrag vermoedelijk een psychische stoornis ten grondslag?
  - Onderbouwd aan te geven door professional met GGZ-expertise.
3. Is er noodzaak tot gedwongen kader?
  - Is er geen/beperkte bereidheid tot vrijwillige zorg?
    - Te onderbouwen uit gesprek met betrokkene
  - Zijn de mogelijkheden van vrijwillige zorg ontoereikend?
    - Te onderbouwen door professional met medische expertise en vanuit feiten en omstandigheden
      - Welke zorg heeft betrokkene nodig?
      - Kan dit in vrijwillig kader?
      - Wat kan persoon zelf en zijn/haar omgeving?

Stap 1 VO: Bondige check op ernstig nadeel (1/2)

Stap 1: Bondige inschatting of sprake is van ernstig nadeel

- Gesprek melder (voor zover nog nodig na verwerken melding)
- Gesprek betrokkene

Alleen voor zover nodig om een afdoende beeld te krijgen van risico op ernstig nadeel:

- Check bij wijkteam
- Check bij wijkagent en VHH
  - NB ook voor vraag of er mogelijk gevaar dreigt
- NB: Check systeem OM op geschiedenis Wvvgz is helaas *niet* mogelijk
- Indien toestemming betrokkene verkregen [te registreren] (vanuit vrijwilligheid en wilsbekwaam): gesprek met sociale omgeving

Stap 1 VO: Bondige check op ernstig nadeel (2/2)

VRAAG aan privacyjurist VWS/ketenprogramma: welke andere informatie kan in dit stadium uitgevraagd en benut worden?

- Check in eigen systemen, bijvoorbeeld eerdere meldingen, eerdere bemoeizorg; woning, schulden, overlast?
- Eventueel ook: FACT, Woningbouwvereniging, GGD, dak- en thuislozen opvang?
- Andere gemeenten bevragen (bijvoorbeeld bij dak- en thuislozen)?

Geen sprake van ernstig nadeel?

sluit VO af!

Stap 2 VO: Psychische stoornis?

Alleen die gevallen waarbij wel ernstig nadeel dreigt worden uitgebreider onderzocht, met inzet van GGZ-expertise.

Stap 2: Inschatting psychische stoornis

- Uitvoeren volgens professionele standaard

Geen sprake van psychische stoornis?

Sluit VO af

Stap 3: Mogelijkheden vrijwillig kader

Stap 3: Nagaan mogelijkheden in vrijwillig kader cq noodzaak tot gedwongen kader

**Beantwoord de deelvragen bij kernvraag 3:
Is er noodzaak tot gedwongen kader?**

- a. Is er geen/bepaalde bereidheid tot vrijwillige zorg?**
  - Te onderbouwen uit gesprek met betrokkene
- b. Zijn de mogelijkheden van vrijwillige zorg ontoereikend?**
  - Te onderbouwen door professional met medische expertise en vanuit feiten en omstandigheden
    - Welke zorg heeft betrokkene nodig?
    - Kan dit in vrijwillig kader?
    - Wat kan persoon zelf en zijn/haar omgeving?

Benodigde expertise voor VO

Welke expertise is nodig voor uitvoering van het VO?

- Voor vaststellen psychische stoornis is GGZ expertise noodzakelijk. Wet benoemt 'medische expertise'.
- Standpunt werkgroep: huisarts of andere medisch professional zonder GGZ-expertise is daarvoor niet afdoende.
- Mogelijke uitvoerders daarbij zijn onderdeel van: FACT-team, SPV-GGD, GGZ-gebiedsteam, GGZ-wijkteam
- Deze teams hebben ook oog voor veiligheid: kan in afstemming met anderen worden ingevuld
- Bevoegd en bekwaam

Openstaande vraag: kan de gemeente de bevoegdheid voor uitvoeren VO mandateren aan een derde partij, bijvoorbeeld een gebiedsteam?

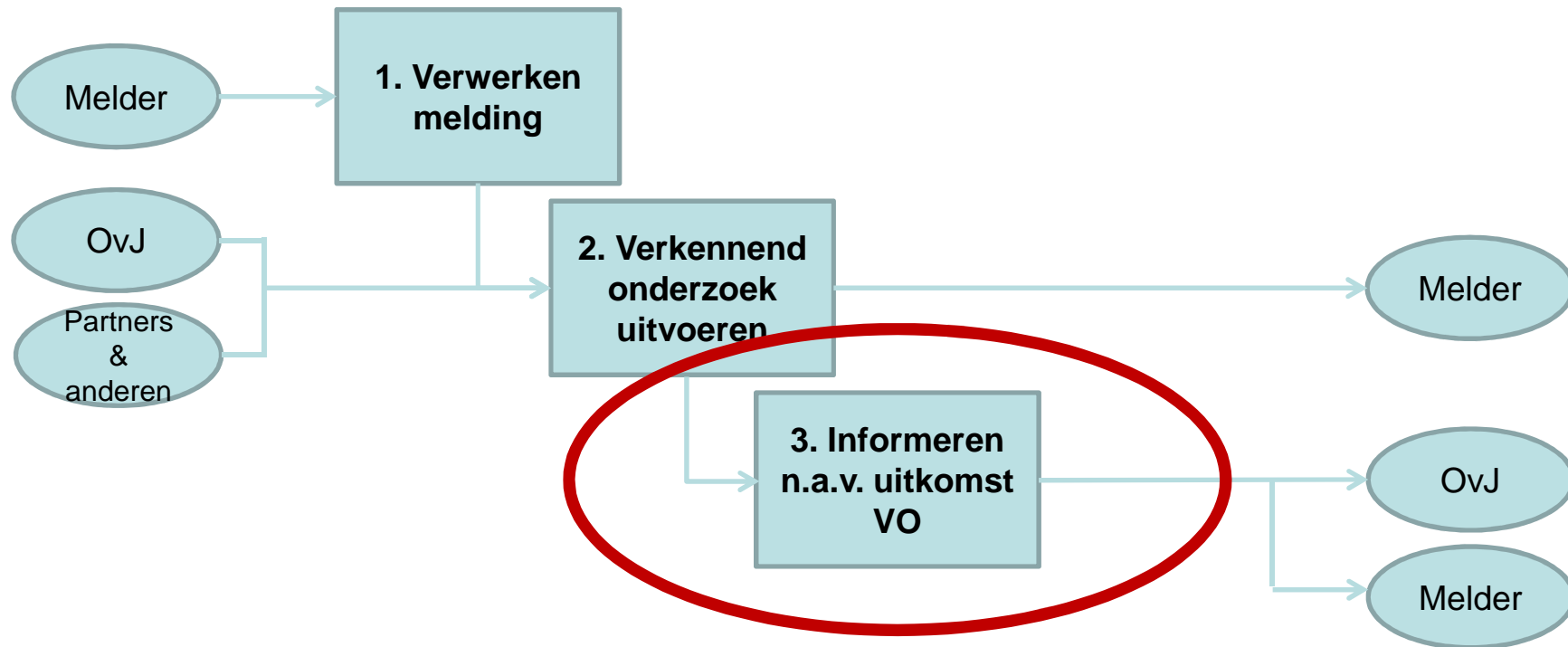
Handige instrumenten voor VO

Uitvoeren VO vereist primair vakmanschap

Wenselijk bij uitvoeren van VO zijn:

- 1.Sjabloon / format met rapportage**
- 2.Handreiking voor omgaan met privacy / AVG**

Hoofdlijn werkproces Verkennend Onderzoek

3. Informeren n.a.v. uitkomst VO (1)

College informeert OvJ en melder over de uitkomsten van het VO

- Indien College *niet* van mening is dat er noodzaak is voor verplichte zorg:
  - Melder informeren, voor zover het een persoon betreft als bedoeld in art 5:2:5: vertegenwoordiger, partner, ouders of essentiële naaste.
- Indien College *wel* van mening is dat er noodzaak is voor verplichte zorg:
  1. Bij OvJ indienen “Aanvraag voorbereiding verzoekschrift ZM [302/303]”
  2. College informeert de melder: Resultaat VO [404], voor zover het een persoon betreft bedoeld in art 5:2:5

NB Als de melder een andere persoon betreft dan benoemd in art 5:2:5, dan wordt deze melder *niet* geïnformeerd. De wet biedt in die gevallen geen basis voor terugkoppeling en terugkoppeling is in het perspectief van privacy onwenselijk. Daarom is ‘verwachtingenmanagement aan de voorkant’ belangrijk!

3. Informeren n.a.v. uitkomst VO (2)

Als de melder is bericht dat het college van mening is dat er *geen* noodzaak tot verplichte zorg aanwezig is, èn de melder een vertegenwoordiger, partner, ouder of essentiële naaste is (art. 5:2 lid 5),

En deze melder wel van mening is (cq blijft) dat er noodzaak tot verplichte zorg bestaat,

Dan dient het college (toch) een aanvraag tot voorbereiding van een verzoekschrift voor een ZM in bij de OvJ, vergezeld van het VO [405].

Deze wens melder in dossier registreren en in aanvraag bij OvJ vermelden.

NB Melder hoeft niet actief op deze optie te worden gewezen. Advies werkgroep om dit in een publieksfolder op te nemen.

Indien VO niet leidt tot aanvraag verplichte zorg, kan gemeente waar nodig vervolgen met bijv. vrijwillige zorg, bemoeizorg, Wzd of schuldhelpverlening.

3. Informeren n.a.v. uitkomst VO (3)

OvJ bericht het college in de volgende gevallen over het al dan niet indienen van een verzoekschrift bij de rechtbank:

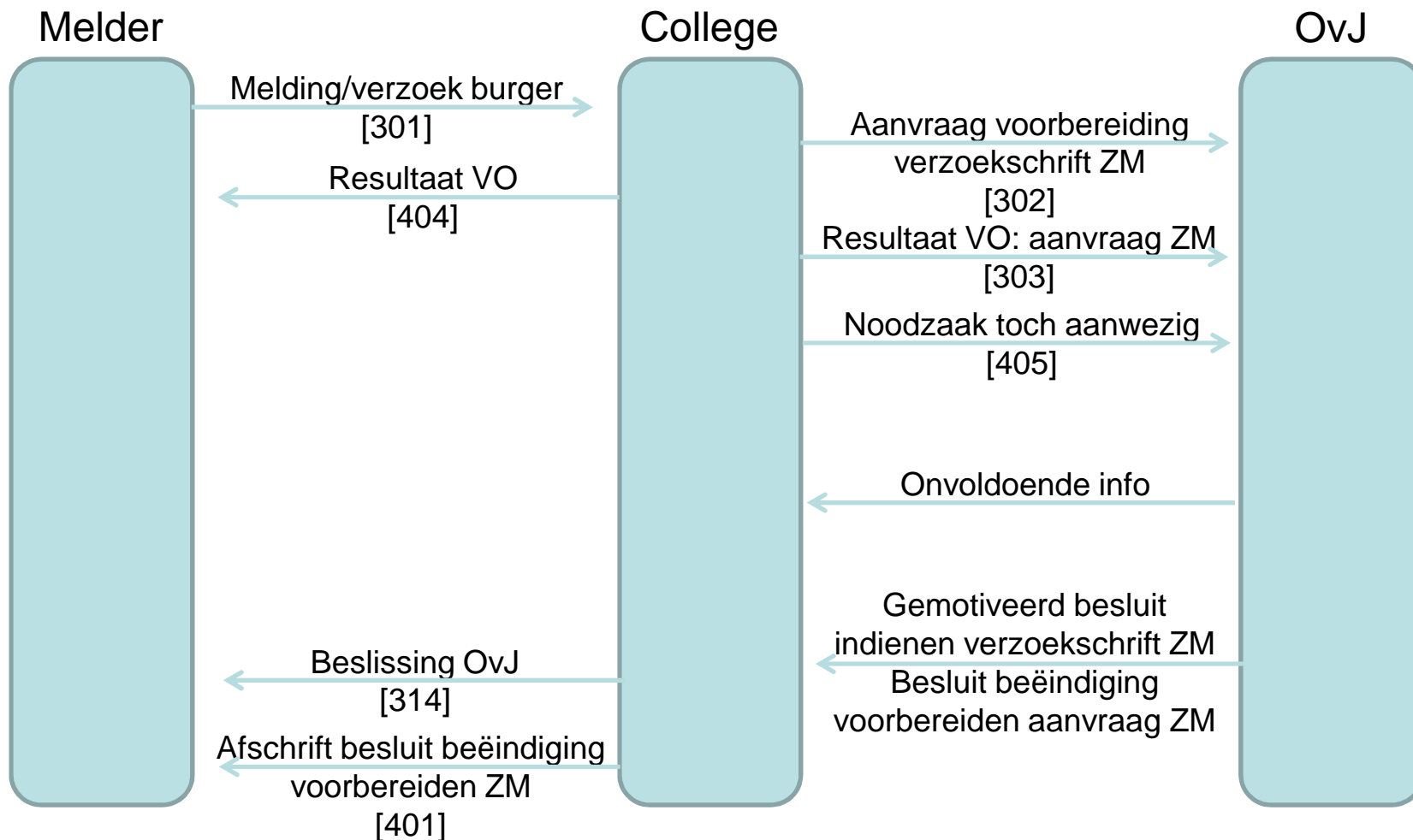
- A. Aanvraag onvoldoende duidelijk / onderbouwd
- B. Beëindiging voorbereiding verzoekschrift ZM

College stelt zo spoedig mogelijk na ontvangst van bericht van de OvJ de melder op de hoogte van de gemotiveerde beslissing van de OvJ.

In het geval de OvJ en het college van oordeel zijn dat verplichte zorg niet noodzakelijk is, dan deelt het college dit tevens schriftelijk mee.

NB Als communicatie met melder via mail plaats vindt, dan gebeurt dat via *veilige* mail.

Communicatie en info-producten

301 – Melding of verzoek burger

- Datum en tijdstip ontvangst melding
- Gegevens melder (inclusief telefoonnummer om in gesprek te kunnen komen bij melding via internet)
- Gegevens betrokkene
- Welk gedrag van betrokkene is waargenomen?
- Welke zorgen brengt dit met zich mee?
- Wens melder: wat wil hij dat wij met zijn/haar melding doen?

404 – Resultaat VO

- **Geadresseerd aan melder**
- **Melding die het VO betreft**

- **Op grond van de resultaten van het verkennend onderzoek is er volgens B&W [wel / geen] noodzaak tot verplichte zorg aanwezig.**
- **Daarom zal [wel een / geen] aanvraag van een verzoekschrift worden gedaan.**

NB Alleen de uitkomsten zoals hierboven beschreven opnemen, geen inhoudelijke resultaten uit het VO

302/303/405 – Aanvraag ZM

- **Identificerende gegevens aanvrager (gemeente, naam, functie, werkadres, telefoonnummer)**
- **Identificerende gegevens betrokkene: naam, woonplaats (straat, postcode, plaats)**
- **Resultaten / uitkomst Verkennend onderzoek (kopie/afschrift), met daarin gemotiveerd antwoord op de 3 kernvragen: ernstig nadeel, psychische stoornis noodzaak gedwongen zorg (deze laatste met deelvragen over bereidheid voor en mogelijkheden van vrijwillige zorg).**
- **[Specifiek voor 405] Indien volgens B&W geen noodzaak aanwezig is voor verplichte zorg, maar melder wel een aanvraag ZM wenst, dan dit expliciet in het bericht aangeven.**
- **Optioneel**
  - **Zorghistorie / betrokken hulpverlening**
  - **Contactpersonen met contactgegevens**
  - **Bijlagen**

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

314/401 – Besluit OvJ / Afschrift besluit beëindiging voorbereiden ZM

- Geadresseerd aan Melder
- Melding die het betreft: datum, persoon

- Naar aanleiding van uw melding heb ik zoals bekend een verkennend onderzoek uitgevoerd. De resultaten van dit verkennend onderzoek zijn aanleiding geweest om de OvJ te vragen te starten met het voorbereiden van een aanvraag ZM. Recentelijk hebben wij van de OvJ vernomen dat deze
  - [314] een aanvraag ZM ingediend heeft.
  - [401] voorbereiding beëindigt is en dat de OvJ geen aanvraag ZM zal indienen.
- [Alleen bij 401] Motivatie, over nemen uit informatieproduct van OvJ: aangevinkte kernvragen en, indien een nadere toelichting is gegeven, daar mogelijk een weergave van.

IV requirements

Deels uit beschrijving werkproces en informatieproducten af te leiden.

- **Ondersteuning volledige werkproces**

Verder van belang:

- **Gemeenten willen werkwijze VO graag ondersteund zien in CM-System. Aandachtspunt daarbij is dat dit een andere werksoort is die volledig gescheiden moet zijn van de verwerking van de crisismaatregel.**
- **Landelijke uniformiteit in aanlevering resultaten VO. Gebruik van eenzelfde format.**
- **Als communicatie met melder via mail plaats vindt, dan gebeurt dat via veilige mail.**
- **...**

Verkennend onderzoek in de wet

Verkennend onderzoek wordt in de wet benoemd als onderdeel van werkwijze voor zorgmachtigingen (H5).

Een verkennend onderzoek moet door de gemeente op grond van artikel 5:2 lid 2 uitgevoerd worden als er een melding ontvangen wordt op grond van artikel 5:2 lid 1. Deze meldingen betreffen 'personen voor wie de noodzaak tot geestelijke gezondheidszorg zou moeten worden onderzocht'.